

Po volbách a nástupu nové vlády koncem roku 2025 se po čtyřech letech vrátil do funkce ministra zdravotnictví Adam Vojtěch. Jako jednu ze svých tří priorit si stanovil modernizaci a reformu systému institucí ochrany veřejného zdraví tak, aby systém lépe vyhovoval současným požadavkům. Za tím účelem založil Pracovní skupinu pro reformu veřejného zdraví v ČR, kterou vede jeho poradce pro veřejné zdraví doc. MUDr. Rastislav Maďar, Ph.D., MBA, děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity. Dalšími členy jsou MUDr. Macková (SZÚ), Mgr. Fošum (MZd), prof. Dušek (ÚZIS), Mgr. Jarema (MZd), Ing. Ježo (ZÚ Ostrava), Mgr. Krausová (MZd), Ing. Loosová (KHS Libereckého kraje), MUDr. Selinger (WHO), Ing. Sosnovcová (SZÚ), JUDr. Švec (MZd), MUDr. Vít (SZÚ) a Mgr. Vodný (KHS Středočeského kraje).

Působnost a cíle definoval ministr ve statutu této pracovní skupiny:

(1) Hlavní činností Pracovní skupiny je připravit návrh koncepčních změn ve veřejném zdraví a právním řádu ČR, a to s kompetencemi krajských hygienických stanic, Hygienické stanice hlavního města Prahy, Státního zdravotního ústavu a zdravotních ústavů. Cílem Pracovní skupiny je posoudit nezbytnost vytvoření doporučení pro zahájení legislativního procesu, a to v souvislosti s uspořádáním, funkčním a odborným zaměřením.

(2) Pracovní skupina provede analýzu stávajícího institucionálního a právního rámce systému ochrany veřejného zdraví (zejména hygienická služba, Státní zdravotní ústav, zdravotní ústavy).

(3) Pracovní skupina identifikuje klíčové problémy současného modelu řízení a výkonu ochrany veřejného zdraví, včetně jeho orgánové soustavy.

(4) Pracovní skupina navrhne varianty restrukturalizace autorit, procesů a kompetencí v systému ochrany veřejného zdraví.

(5) Pracovní skupina připraví věcný záměr zákona, kterým se bude měnit zákon č. 258/2000 Sb., případně věcný záměr nového zákona, a to včetně prováděcích právních předpisů či dalších dotčených právních předpisů.

(6) Pracovní skupina zajistí implementaci předpisů EU a dalších dotčených mezinárodních předpisů v souvislosti s mimořádnými událostmi ve veřejném zdraví a systémem úředních laboratoří podle nařízení o úředních kontrolách.

Skupina začala pracovat v březnu 2026, schází se cca 2× měsíčně a o své činnosti informuje na webových stránkách ministerstva zdravotnictví: <https://ppo.mzcr.cz/workGroup/227>. První návrh reformy, jejímž cílem je integrovat všechny hygienické stanice, zdravotní ústavy, část MZd i SZÚ do jedné organizace (zatím má pracovní název Národní institut veřejného zdraví – NIVZ), byl zveřejněn v červenci 2026. Integrace svou povahou rozdílných organizací do jedné je věc velmi složitá, proto se uvažuje o vyčlenění laboratorní části do samostatné příspěvkové organizace s vlastním IČ, která by byla přímo řízená NIVZ.

Protože návrhu nepředcházela analýza současného stavu, jak znělo zadání, požádalo MZd o spolupráci českou kancelář WHO. Ta zorganizovala v červnu 2026 workshop, jehož cílem bylo provést, za pomoci mezinárodně uznávané metody, hodnocení kapacit vybraných základních funkcí veřejného zdravotnictví (o výsledcích se stručně zmiňuje úvodník tohoto čísla).

První zveřejněný návrh reformy (organizace NIVZ) je zatím načrtnut ve velmi hrubých obrysech a neřeší řadu funkcí, které dnes zastávají především SZÚ a ZÚ a které by měly zastávat i nadále. Proto lze očekávat jeho postupné dopracování do podoby přijatelné pro všechny strany – přestože je již na zářij ohlášeno předložení první verze novely zákona č. 258/2000 Sb. obsahující tuto reformu.

Redakce